

szetben dolgozók sok esetben ma is otthonról hozott hideg ételt fogyasztanak, vagy szalonnát sütnek. A helyszínre szállított meleg étkeztetés és ivóvízellátás legtöbbször primitív, a higiénia alapkövetelményeit nem elégíti ki. A konzerves étkeztetést választékosabbá, jobb minőségűvé kellene tenni ahhoz, hogy az étkeztetésnek ezt a formáját a dolgozók nagyobb mértékben elfogadják, igényeljék. Több országban bevált (pl. skandináv államok, Csehszlovákia) a konzerves étkeztetés helyett a mélyhűtött (gastrofol) ételek biztosítása a távoli erdei munkahelyeken. Ezt a korszerű étkeztetési formát indokolt lenne a magyar erdőgazdálkodásban is fokozatosan bevezetni.

Nemzetközi szinten kialakult gyakorlat az, hogy a szociális juttatások színvonalát a dolgozó egyhavi fizetéséhez viszonyított éves mértékkel mérik. Az e téren szükséges hazai fejlesztés fontosságát jelzi az a tény is, hogy míg hazánkban az erdei munkások átlagos havi jövedelmének felét sem éri el az éves szintű juttatások értéke, addig ez a skandináv államokban 2—2,5 havi jövedelemnek felel meg.

A fenyőfában több az érték annál,

minthogy zömmel ládának, csomagolóeszköznek használjuk fel — ismerik fel egyre inkább Ausztriában. Ez jutott kifejezésre a klagenfurti favásárral kapcsolatos, immár 23. alkalommal megrendezett nemzetközi fás szakszerkesztő találkán, amelyen ez alkalommal 11 országból 38 szakembert látott vendégül a vásárigazgató. Ezek már nagyrészt régi ismerősökként köszöntötték egymást.

Ausztria erdős ország, főleg fenyővel, ezen belül is zömmel luccal. Nemzeti jövedelmük jelentős része származik fából. Különösen áll ez a déli részre, Karintiára, ahol a fakitermelés, fafeldolgozás a legfontosabb üzemág és a munkahelyek több mint felét adja. A fafeldolgozásnak eddig legfontosabb ága a fűrészipar, különösen a második világháború után fejlődött nagyobb mértékben. A fűrésziparnak eddigi fejlődési irányára vonatkozóan az elmúlt évi munkaértekezleten kaptunk részletes tájékoztatást (AZ ERDŐ 1984. 520. old.). Ez a fejlődés egymagában sem volt problémamentes, az újabbakkal most ismerkedhettünk.

Az osztrák fűrészáru 60⁰/₀-ban exportra kerül, ezen belül az ország déli részének fenyőfáját 80⁰/₀-ban viszik ki. Főleg Olaszországba, illetve olasz kikötőkön át a Közel-Keletre. *Az exportpiac újabban romlik. Az újjáépítés kielégítettnek látszik, a fejlődés üteme lassúdik és eddig felhasználóként szerepelt országok lassan kínálattal kezdenek jelentkezni kereslet helyett.* Érdek fűződik így az exporttól való legalább részbeni függetlenítődésre.

Másik kellemetlen jelenség, hogy az újabban létesült, gyakran gigantikus méretű fűrészüzemek, de még a kisebbek is, egyre csökkentik a munkaerő-szükségletet és ez helyenként, sőt országosan is, *foglalkoztatási nehézségeket* okoz. A probléma megoldására most élénk figyelem fordul, keresik a kivetető utat.

A karintiai gazdaságfejlesztési társaság az Osztrák Nemzeti Bank anyagi támogatásával tudományos módszereken nyugvó tanulmányt készített arra vo-

natkozóan, hogy miként lehet Ausztria déli részén, és ezen belül különösen Karintiában, a fagazdálkodást úgy alakítani, hogy ne csak a jelenlegi szintje maradjon fenn, de magasabbra is legyen növelhető. A tanulmány számos munkacsoport közreműködésével és *Dr. Ing. P. Glück* egyetemi tanárnak, a Bodenkultur erdészeti gazdaságtani és erdőgazdaság politikai tanszékének vezetője tudományos irányítása alatt egy év alatt elkészült és a művet a találkozó rendezésünkre bocsátották. A munka a megrendelő és a támogató elismerését váltotta ki és most ösztönzésül szánják más térségek és ágazatok hasonló feltárására is.

A tanulmány alapján végső következtetésként megállapítható volt, hogy a térség fatermelésének jelentősége nagy mértékben fokozható volna, ha sikerülne a fafeldolgozást a fűrészelésen túl — legalább részben — célszerű továbbfeldolgozásra kiterjeszteni. Vizsgálni kell ehhez, hogy miként alakulhat a jövőben az egyes faárúk iránti kereslet. Az eddigi vizsgálatok azt mutatják, hogy az életminőséggel, a környezettel kapcsolatosan erőteljesen fokozódó igények, az egyre nagyobb mértékű szabadidő előnyösen befolyásolja a fa és faárúk iránti kereslet belföldi növekedését. Ennek a megfelelő kiaknázása mindenek előtt erőteljes marketing tevékenységet feltételez, ami egyelőre még hiányos. Irányító szerveiknek szervezett felelősséget kell vállalniuk a térség fafeldolgozó üzemének gazdaságos működésében, több belső szervezési problémában, segítve a kereslethez igazodó termékkialakítást, a kellő elhelyezési csatornáknak megválasztását, s végül a fának, fatermékeknek erőteljes reklámozását.

Ez utóbbira mindjárt jó példát szolgáltatott a favásárnak

„mindent fából”

jelszavú kiállítás. Az ácsok és asztalosok regionális szervezete itt valóban meggyőző erővel mutatta be a fának sokoldalú felhasználhatóságát és bizonyította, hogy semmi más anyag nem nyújthatja a házban, a lakásban azt a komfortérzetet, amit a fából készült termékek, a kiemelten is tovább élő, feldolgozottan is eleven faanyag.

A továbbfeldolgozásban rejlő értéktöbblet kihasználására jó példát a találkozó során tett üzemplátogatás adott. Klagenfurttól északra, mintegy 30 km-re (Treibach) néztük meg a *Tilly Faipari K. F. Társaság* most rekonstruált üzemét. Egy korábban tűzvész áldozatául esett középnagyságú fűrészüzem új- és továbbépítéséből (87 mio S költséggel) teljesen mechanizált, 25 em³ évi feldolgozási kapacitású fűrészüzem létesült, hozzá csatlakoztatva a teljes fűrészáru-mennyiséget asztalos lappá feldolgozó, korszerű gyárral. Alapos piacutatás révén jutott el a cég az asztalos laphoz. Középrétegében teljesen göcsmentes lécannyal, kétoldalt gyalult deszkaborítással, formaldehid-mentes ragasztóval, ötemeletes présben ragasztják össze a lapokat. Szélességük egyöntetűen 1,25 m, hosszuk 2—6 m és vastagságuk 12—42 mm. A lap erősen keresztelt cikk. Bár az üzemet csak a közelmúltban állították termelésbe, több országból érkezett már ajánlat egyedárusításra. Felhasználása az asztalos- és építőiparban rendkívül célszerű. Nagyrészt eléje megy a felhasználó munkájának, kinézésre, megmunkálhatóságra nézve teljesen azonos a legjobb minőségű természetes fával, több műszaki tulajdonság tekintetében annál sokkal jobb. Joggal titulálják természetes falapnak (Naturholzplatte). Az értékkihozatal vonatkozásában csak a cégtulajdonos mosolya tájékoztatott, ami nem csoda, hisz egyelőre egyedül van a piacon. . .

Ime egy lehetőség a fűrészipar továbbfejlesztéséhez.

Jérôme René